

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

Webinar: Børnesyn vol. 2

Forskellige briller giver forskellige børnesyn

Skal jeg sige noget?
'hej' måske? Hvad gør man? hva??

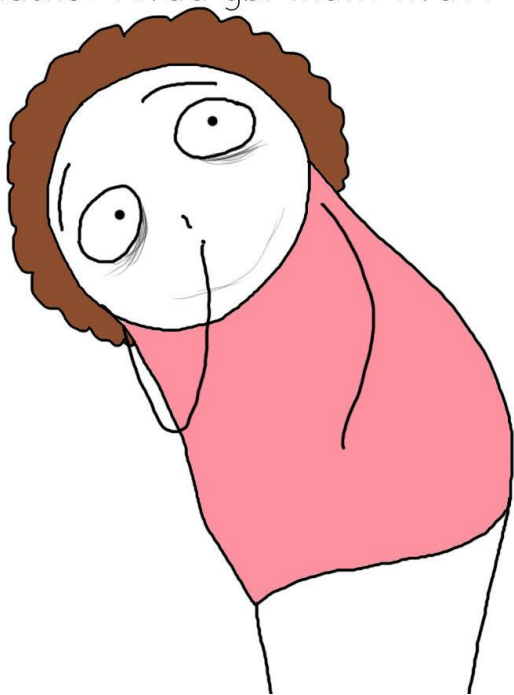

Foto: Live fra
Lolland

Velkommen online – det praktiske

- Dejligt med billede 😊
- **Men husk, at det bliver optaget**
- Slå lyden fra
- Ser måske ikke håndsoprækning
 - Min kollega sidder ved chatten
- Skriv gerne spørgsmål i chatten undervejs
- Desværre ikke muligt at besvare alle spørgsmål

Anne Hejgaard
Lektor v/ Pædagogik & Læring
ahe@ucn.dk

Velkommen og programmet

- Velkommen
- Hvad er børnesyn (fortsat)?
 - Med afsæt i webinar 1, hvor fokus var på børns oplevelse af ligeværd, anerkendelse og at være på de voksnes "inderside".
- Forskellige briller giver forskellige børnesyn
 - Tine Basse Fisker
 - Ross Greene
 - Søren Hertz
- Spørgsmål

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

Se introvideo om inklusionssyn

www.denmangfoldigefolkeskole.dk

Den varer kun
små 4 min 😊

Hvad er børnesyn?

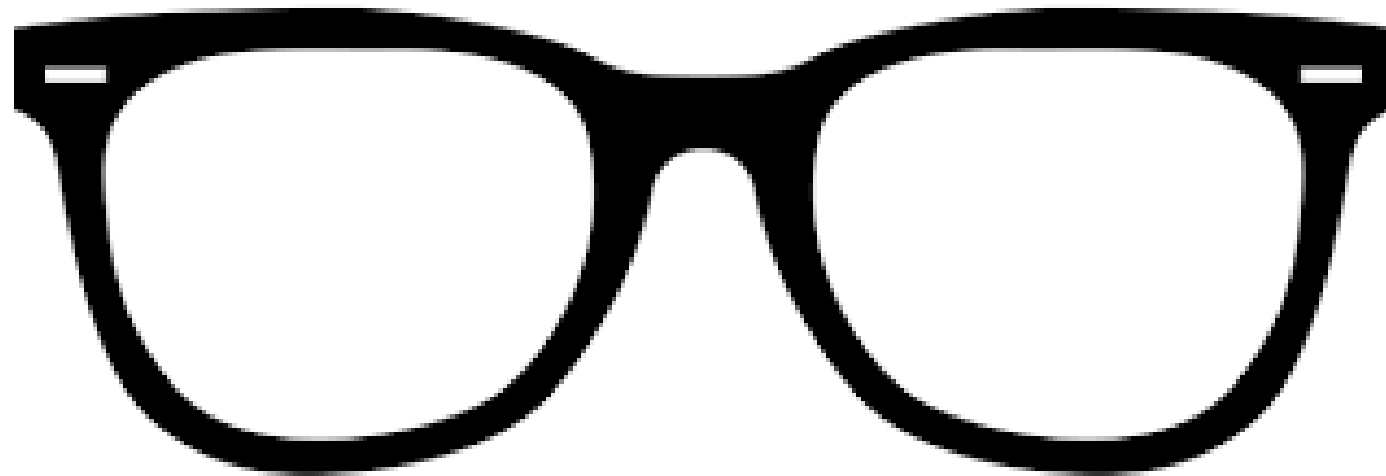
Et børnesyn handler om det perspektiv, man har på børn og unge, det vil sige den måde, man opfatter dem på. Det har noget at gøre med, hvordan vi som voksne (både som fagpersoner og som individer) møder børn og unge.

Et fælles børnesyn er med til at give alle, der arbejder med børn og unge, en fælles forståelse for, hvordan vi anskuer børn (og unge). Det giver os så at sige et fælles grundlag og nogle mere ensartede meninger og sætter tydelige rammer for at arbejde og samarbejde med børn.

(Redbarnet.dk)

Vores ”briller” har betydning

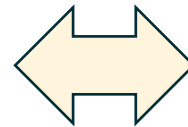
Divergerende syn, som er afgørende for forståelse og praksis

Børn og unge **med** vanskeligheder

Børn og unge **i** vanskeligheder

Børn/unge **med** diagnoser

Urolige og udadreagerende børn/unge

Børn/unge **i** en vanskelig situation

- "Problemet" er iboende individet
- Afvigelsen skyldes individuel patologi
- Kompensationerne rettes mod individet

- "Problemet" opstår i mødet mellem individet OG omgivelserne
- Afvigelsen skyldes organisatorisk patologi
- Organisatorisk og udviklingsstrategier er centrale

(Basse Fisker, 2014)

Det dialektiske syn (både-og blik)

ET DOBBELTBLIK

Vanskeligheder skal forstås situationsafhængigt, dvs. forårsaget af forhold omkring barnet

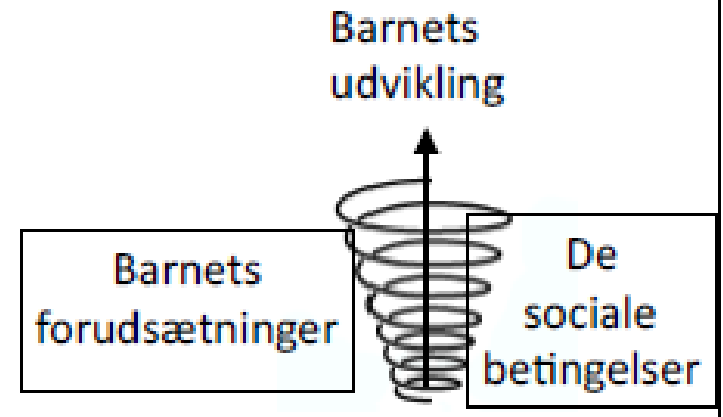
Og samtidig:

At bestemte børn bringer sårbarheder med sig...

POINTE:

DIALEKTIK: Komplekst samspil mellem individ og kontekst

Barnets udvikling foregår i en konstant vekselvirkning imellem barnets medfødte forudsætninger og de sociale miljøer

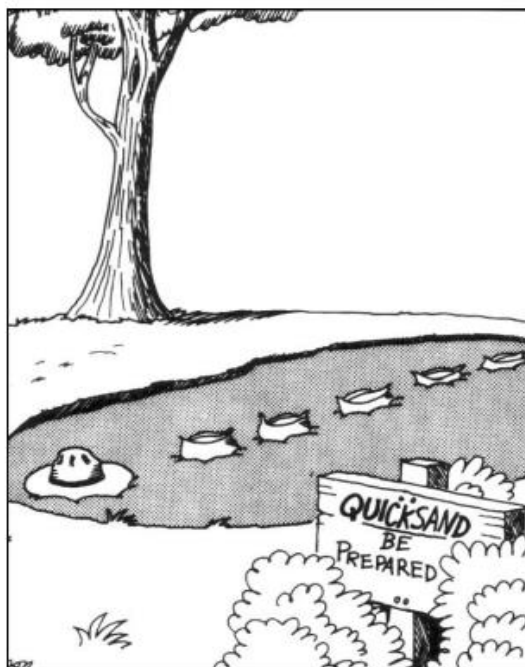
Vanskelighederne udgøres af et kompliceret samspil mellem barnet og dets omgivelser

Det er vigtigt at lærere og pædagoger har forudsætningerne for at forstå de komplekse forhold
- det er forudsætningen for at kunne arbejde meningsfuldt og reflekterende med inklusion

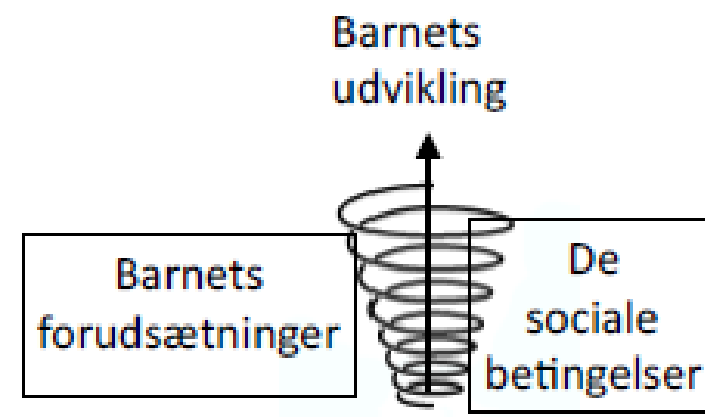
(Basse Fisker, 2014)

Kontekstafhængig

- Vuggestue: Fokus på det enkelte barn og på daglige rutiner.
- Børnehave: *Plads til spontanitet og uro*
- Skolebegynder: *Lytte, sidde stille, fokusere, behovsudsætte*
- Mellemtrin: *Samarbejde, kommunikere, prioritere, planlægge fremadrettet.*
- Udskoling: *Socialisere, skabe personlig identitet*

Barnets udvikling foregår i en konstant vekselvirkning imellem barnets medfødte forudsætninger og de sociale miljøer

(Basse Fisker, 2014)

Drøft: Fællesskab og individ

- Hvilken betydning har det om man ser på børn værende **med** vanskeligheder eller værende børn **i** vanskeligheder
 - Hvilken forskel gør det for jer som professionelle?
 - Hvilken forskel gør det for eleverne?
- Hvilke tanker gør I jer om de "selvfølgelige" kontekster, som er i jeres praksis?
 - Hvem er de skabt for: samfundet, skolen, de professionelle og/eller eleverne?

Fra børn MED vanskeligheder...

til

børn I vanskeligheder!

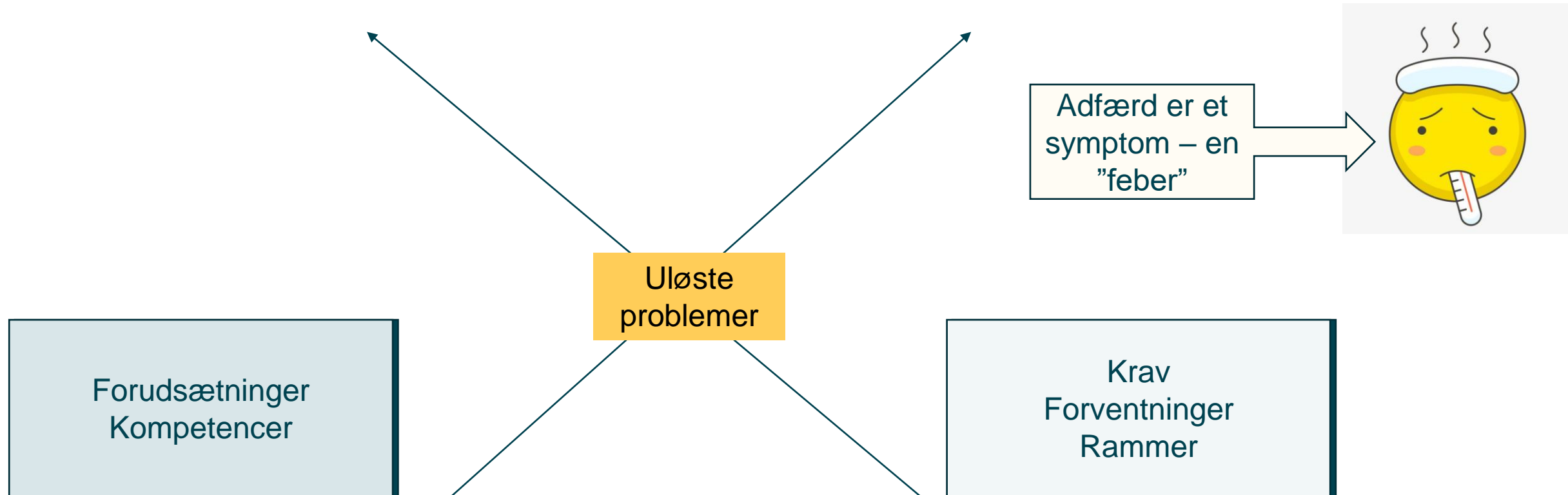
Den helt store forskel:

- At se på konteksten/fællesskabet frem for individet.
- Fra problemer som noget, der **BOR I BØRN** til problemer som noget, der opstår i **interaktionen** mellem børn og omgivelser.

(Basse Fisker, 2014)

Børn gør det godt, hvis de kan

- kalder på bevidsthed om krav og forventninger; OG kravtilpasning

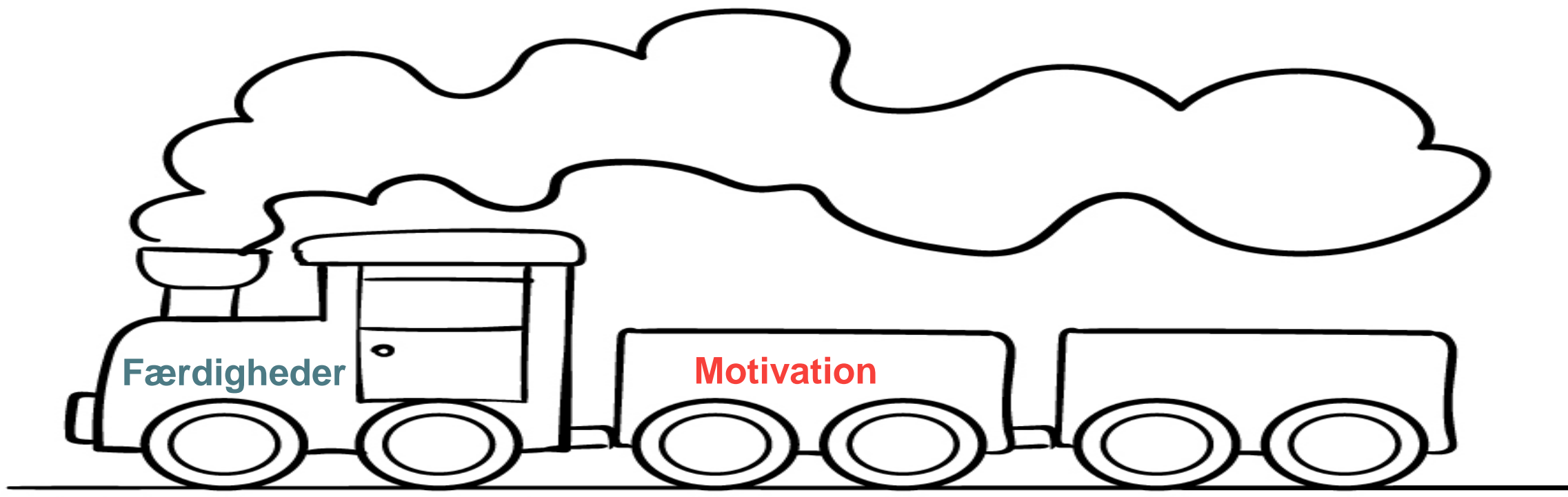

(Greene, 2018)

Børn gør det godt, hvis de ~~vil~~ **kan!**

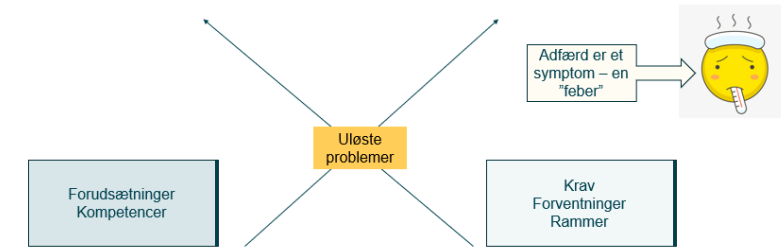
- Hvis barnet kunne gøre det godt, så ville han gøre det godt
- ‘Heldige’ og ‘uheldige’ måder at kommunikere på
- Vores opgave: At være børnenes hjælpere!
 - At hjælpe med at finde ud af, hvad der kommer i vejen for at lykkes
 - Dermed ingen vindere og tabere

Måske vi skal øve os i at tale om
elever med udviklingsforsinkelser
fremfor elever med
udviklingsforstyrrelser?

(Greene, 2018)

Drøft: Børn gør det godt, hvis de kan!

- Start med at vælge en elev I gerne vil drøfte. Det kan være en elev, som I oplever "fylder", det kan være en elev, hvis adfærd gentagne gange virker uforståelig eller det kan være en elev, som ofte siger "nej" i samme situation.
- Vælg én konkret situation, hvor I oplever den adfærd I er nysgerrige på.
- Tal situationen igennem:
 - Hvilke konkrete og direkte krav er der til eleven (fx skal sidde lave s. 12 i matematikbogen)?
 - Hvilke ukonkrete og indirekte/implicitte krav og forventninger er der til barnet? (fx holde munden lukket, række hånden op, blive i klassen, sidde ret op og ned på stolen, bruge blyant og ikke kuglepen, ikke gå videre til næste side, starte øverst på siden....)
 - Hvilke af disse krav og forventninger overstiger (igen og igen) barnets aktuelle mestrings- og kompetenceniveau?

”Al adfærd er kommunikation. Det, vi umiddelbart kan få øje på som problemadfærd, er måder at kommunikere på. Det afgørende er, hvordan vi forstår og svarer på den form for kommunikation på den mest udviklingsfremmende måde”. (Hertz, 2012)

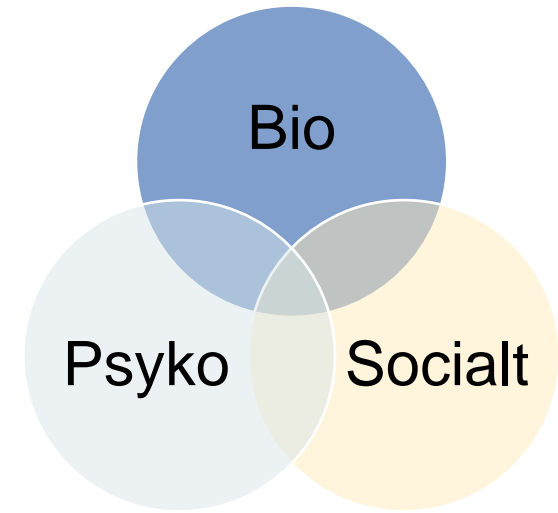

Hvad får det dig til
at **føle**?

Hvad får det dig til
at **tænke**?

Adfærd er kommunikation

- At alting hænger sammen; at individet ikke kan beskrives 'i sig selv'.
- At **al adfærd er kommunikation**
- Beskrivelser må aldrig være af individuel karakter:
 - Vi skal se på **sammenhænge**, **relationer** og mulige forandringer
- **Diagnoser som øjebliksbilleder...**

(Hertz, 2012)

Diagnoser; cirkelslutninger?

At diagnosen bliver en forklaring: «Jamen det er fordi han har ADHD».

En cirkelslutning: Han har ADHD, fordi han opfører sig ADHD-agtigt og han opfører sig ADHD-agtigt fordi han har ADHD...

Diagnoser er ikke forklaringer. De er blot beskrivelser af adfærd og symptomer, et øjebliksbillede.

**Ikke om at være for eller imod - men om dét at bevare
nysgerrigheden knyttet til mulige forandringer**

(Hertz, 2012)

Selvopfyldende profetier

*Når børn har det svært, kan vi være tilbøjelige til at tage mange særlige hensyn. Det er et tveægget sværd. Vi skal ikke have urealistiske forventninger, men risikoen er igen, at børnene spejler sig i vores tro på begrænsede muligheder, at vi møder dem på en begrænsende måde. **Jo mere andre er i tvivl om børnenes muligheder, jo mere i tvivl bliver de selv.** Og jo mere afhængige bliver de af særlige hjælpeforanstaltninger. Diagnosekulturen skaber dermed nemt selvopfyldende profetier.*

Mange særlige hensyn: Et tveægget sværd.

- Beskrivelser af vanskeligheder og diagnoser gør det svært at få øje på børnenes uandede muligheder.
- Vi skal ikke have urealistiske forventninger – men risikoen er, at børnene og de unge spejler sig i vores tro på begrænsede muligheder.
- Jo mere i tvivl andre er om børnenes muligheder, jo mere i tvivl bliver de selv – og jo mere afhængige bliver de af særlige foranstaltninger.

Risiko: At diagnosekulturen bliver en selvopfyldende profeti!

(Hertz, 2012)

Adfærd som invitation

Det specielle som udtryk for;

- hvad der er særligt svært for barnet, eller
- hvad barnet kompensatorisk har udviklet

Adfærd som invitation til nysgerrighed

(...) al adfærd er kommunikation. Det, vi umiddelbart kan få øje på som problemadfærd, er måder at kommunikere på. Det afgørende er, hvordan vi forstår og svarer på den form for kommunikation på den mest udviklingsfremmende måde. Nogle børn er **whistleblowers**, som med deres symptomer forsøger at gøre omverdenen opmærksom på, at der er noget i den samlede livssituation, der trænger til at blive markant anderledes. Hvis vi ikke forstår og tager vare på deres whistleblowing, så ser vi børnene som problemet i stedet for som dem, der gør opmærksom på problemet. Så lader vi dem i stikken.

(Hertz, 2012)

Fra små invitationer til råb
fra en whisteblower..
Hvad sætter det gang i af
tanker?

Drøft: Hvad betyder vores blik på barnets ”noget med”

- Start med at vælge et barn som I oplever at ”være noget med”
 1. Forklar nu hinanden, hvad **et øjebliksbillede** betyder – og del din erfaring med et barn, som der er ”noget med”. Reflekter sammen over, hvad det betyder at se barnet igennem de ”briller”, at det der ”noget” er et **øjebliksbillede**.
 2. Drøft derefter hvilke **cirkelslutninger** og **selvopfyldende profetier** I selv og andre voksne omkring barnet mon drager på baggrund af dét øjebliksbillede
 3. Med afsæt i jeres drøftelser om eleven, hvad tror I så, det kan være, **at barnet forsøger at kommunikere igennem sin adfærd?**

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

